

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea BABES-BOLYAI Cluj-Napoca
1.2 Facultatea	Facultatea de Istorie si Filosofie
1.3 Departamentul	Istorie Medievala, Premoderna si Istoria Artei
1.4 Domeniul de studii	Studii Culturale
1.5 Ciclul de studii	Masterat
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Patrimoniu și Turism Cultural

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei		Arhitectură și Cultură materială militară în Transilvania					
2.2 Titularul activităților de curs			Cercet. Princ. I Adrian A. Rusu				
2.3 Titularul activităților de seminar			Cercet. Princ. I Adrian A. Rusu				
2.4 Anul de studiu	I	2.5 Semestrul	II	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	DF

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	Din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					30
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					40
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					40
Tutoriat					10
Examinări					2
Alte activități: Documentare de teren; Lucrări practice					4
3.7 Total ore studiu individual	124				
3.8 Total ore pe semestru	182				
3.9 Numărul de credite	7				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	Nu este cazul
4.2 de competențe	Nu este cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	Suport tehnic pentru realizarea de prezentări foto, video și audio
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	Suport tehnic pentru realizarea de prezentări foto, video și audio

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	- cultivarea competențelor, a abordărilor critice și a analizelor formale generale cu privire la arhitectura și cultura materială militară din Transilvania istorică și provinciile asociate din perspectivă diacronică și comparată - obținerea calificării cu privire la cercetarea și redactarea de descrieri, analize și studii despre arhitectura și cultura materială din Transilvania istorică și provinciile asociate, respectiv a relației acestor resurse cu dinamica și trend-urile actuale ale Turismului Cultural
Competențe transversale	- etica profesională - comunicare academică și științifică

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	- înțelegerea și articularea definițiilor și a abilităților istoriografice, a conceptelor teoretice și a abordărilor practice recente cu privire la arhitectura și cultura materială militară a Transilvaniei istorice și a provinciilor asociate (Banat, Crișana, Sătmăr, Maramureș) - termeni cheie: cultură materială, arhitectură militară, fortificații medievale și premoderne, turism cultural-istoric, dezvoltare durabilă, sustenabilitate
7.2 Obiectivele specifice	Obiectivele specifice ale cursului sunt structurate pe trei direcții principale: - în primul rând, cursul propune participanților însușirea terminologiei de specialitate specifice acestui domeniu de graniță, sintetizarea informațiilor relevante și inițierea unor dezbateri interactive cu referire la contextul cultural al apariției și evoluției acestui tip de monumente și/sau ansambluri istorice și a culturii materiale adiacente lor, respectiv oferirea unor repere privind repertorierea și statutul juridic al acestor obiective ; - în al doilea rând, vor fi prezentate elementele principale (structură, inventare, organizare, funcționare) și obiectivele tururilor ghidate realizate la monumentele și/sau ansamblurile istorice avute în vedere ; - în al treilea rând, vor fi realizate aplicații practice relevante și vizite la obiective reprezentative în contextul tematicii specifice cursului.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
Delimitări conceptuale. Terminologia și problematica	-curs interactiv cu	

istorică militară fundamentală a epocilor medievală și premodernă în transilvania și în provinciile istorice asociate acesteia	fundament de prelegere și prezentări multimedia -discuții pe baza unor exemple	
Evoluții istorice și arhitecturale. Epoca medievală (I). Curți și conace nobiliare, fortificații și cetăți, castele	-curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia -discuții pe baza unor exemple	
Evoluții istorice și arhitecturale. Epoca medievală (II). Curți și conace nobiliare, fortificații și cetăți, castele	-curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia -discuții pe baza unor exemple	
Evoluții istorice și arhitecturale. Epoca premodernă (I). Curți și conace nobiliare, fortificații și cetăți, castele	-curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia -discuții pe baza unor exemple	
Evoluții istorice și arhitecturale. Epoca premodernă (II). Curți și conace nobiliare, fortificații și cetăți, castele	-curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia -discuții pe baza unor exemple	
Cultura materială militară medievală și premodernă (I). Surse documentare și iconografice	-curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia -discuții pe baza unor exemple	
Cultura materială militară medievală și premodernă (II). Surse arheologice. Inventare și colecții	-curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări	

	multimedia -discuții pe baza unor exemple	
Cultura materială militară medievală și premodernă (III). Viața cotidiană	-curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia -discuții pe baza unor exemple	
Reflectarea specificului multicultural al Transilvaniei în evoluțiile istoric-arhitecturale (I). Etnia: români, maghiari, secui, germani.	-curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia -discuții pe baza unor exemple	
Reflectarea specificului multicultural al Transilvaniei în evoluțiile istoric-arhitecturale (II). Confesiunea: ortodocși, romano-catolici, calvini, luterani, unitarieni.	-curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia -discuții pe baza unor exemple	
Trasee turistice (I). Turismul cultural și de patrimoniu militar. Studii de caz (cetăți medievale, orașe fortificate, castele renascentiste/baroce, biserici fortificate săsești/secuiești etc.)	-curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia -discuții pe baza unor exemple	
Trasee turistice (II). Organizarea circuitelor turistice tematice și de studii la obiectivele de patrimoniu militar ale Transilvaniei medievale și premoderne	-curs interactiv cu fundament de prelegere și prezentări multimedia -discuții pe baza unor exemple	

Trasee turistice (III). Tur ghidat – vizitarea unui/unor obiective tematice (cetăți medievale, orașe fortificate, castele renaștentiste/baroce, biserici fortificate săsești/secuiești etc.)	-curs interactiv cu fundament de prelegere și prezență multimedia -discuții pe baza unor exemple	
Trenduri actuale și consultanță în domeniul valorificării cultural-turistice a patrimoniului militar medieval și premodern	-curs interactiv cu fundament de prelegere și prezență multimedia -discuții pe baza unor exemple	

Bibliografie generală

Anghel, Gheorghe, *Cetățile medievale din Transilvania*. București, 1972.

Dicționar de artă. Forme, tehnici, stiluri artistice. I-II. București, 1995-1998.

Drăguț, Vasile, *Dicționar enciclopedic de artă medievală românească*. București, 2000.

Fabini, Hermann, *Atlas der siebenbürgisch-sächsischen Kirchenburgen und Dorfkirchen*. 2 Bände. Hermannstadt-Heidelberg, 1998.

Ionescu, Grigore, *Arhitectura pe teritoriul României de-a lungul veacurilor*. București, 1981.

Nicolescu, Corina, *Case, conace și palate vechi românești*. București, 1979.

Rusu, Adrian Andrei, *Castelarea carpatică*. Cluj-Napoca, 2005.

Rusu, Adrian Andrei, *Bibliografia fortificațiilor medievale și premoderne din Transilvania și Banat*. Reșița, 1996.

Sebestyén, Gheorghe, Sebestyén, Victor, *Arhitectura Renașterii în Transilvania*. București, 1963.

Vătășianu, Virgil, *Istoria artei feudale în Țările Române*. Cluj-Napoca, 2001.

Bibliografie opțională

Anghel, Gheorghe, *Considerații generale privind tipologia cetăților medievale din România din secolul al XIII-lea până la începutul secolului al XVI-lea*, în Apulum, 19, 1981/Château Gaillard. Études de castellologie médiévale, 9-10, 1982.

Balogh, Jolán, *Erdély renaissance*. I. Kolozsvár, 1943.

Biró, József, *Erdély kastélyok*. Budapest, 1943.

Curinschi-Vorona, Gheorghe, *Istoria arhitecturii în România*. București, 1981.

Entz, Géza, *Erdély építészete a 11-13. században*. Kolozsvár, 1994.

Entz, Géza, *Erdély építészete a 14-16. században*. Kolozsvár, 1996.

Gaáli, Zoltán, *A székely ósvárak története, mondája és legendája*. Budapest, 1938 și I-II. Budapest, 1993.

Gheorghiu, Teodor-Octavian, *Arhitectura medievală de apărare din România*. București, 1985.

Gyöngyössi, János, Kerny, Terézia, Sarudi, Sebestyén József, *Székelyföldi vártemplomok*. Budapest, 1995.

Kiss, Gábor, *Erdély várak, várkastélyok*. Budapest, 1987.

Kovács, András, *Késő Reneszánsz építészet Erdélyben*. Budapest-Kolozsvár, 2003.

Kövár, László, *Erdély építészeti emlékei*. Kolozsvár, 1866.

Nagy, B. Margit, *Várok, kastélyok, udvárházak ahogy a régiek látták. XVII-XVIII századi Erdélyi összeírások és leltárak*. București, 1973.

Rusu, Mircea, *Castrum, urbs, civitas. 'Cetăți' și 'orașe' transilvănene din secolele IX-XIII*, în *Acta Musei Napocensis*, 8, 1971.

Sebestyén, Gheorghe, *Castelele și curiile Renașterii în Transilvania*, în *Acta Musei Napocensis*, 22-23, 1985-1986.

Sebestyén, Gheorghe, *O pagină din istoria arhitecturii României*. București, 1987.

Șerban, Constantin, *Principalele cetăți din Transilvania în secolele XIV-XVII*, în *Studii și articole de istorie*, 53-54, 1986.

Legea nr. 422 din 18 iulie 2001 privind protejarea monumentelor istorice

www.medievistica.ro

www.cimec.ro

www.cultura.ro

www.biserici.medievistica.ro

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
Evoluții istorice și arhitecturale. Epoca premodernă. Curți și conace nobiliare, fortificații și cetăți, castele	-seminar interactiv pe bază de discuții / prezentații multimedia -comentariu texte și planșe, dezbateri	
Cultura materială militară medievală și premodernă. Surse documentare și iconografice	-seminar interactiv pe bază de discuții / prezentații multimedia -comentariu texte și planșe, dezbateri	
Cultura materială militară medievală și premodernă (II). Surse arheologice. Inventare și colecții	-seminar interactiv pe bază de discuții / prezentații	

	multimedia -comentariu texte și planșe, dezbateri	
Cultura materială militară medievală și premodernă (III). Viața cotidiană	-seminar interactiv pe baza□ de discut□ii / prezenta□ri multimedia -comentariu texte și planșe, dezbateri	
Trasee turistice (I). Turismul cultural și de patrimoniu militar. Studii de caz (cetăți medievale, orașe fortificate, castele renaștentiste/baroce, biserici fortificate săsești/secuiești etc.)	-seminar interactiv pe baza□ de discut□ii / prezenta□ri multimedia -comentariu texte și planșe, dezbateri	
Trasee turistice (II). Organizarea circuitelor turistice tematice și de studii la obiectivele de patrimoniu militar ale Transilvaniei medievale și premoderne	-seminar interactiv pe baza□ de discut□ii / prezenta□ri multimedia -comentariu texte și planșe, dezbateri	
Trasee turistice (III). Tur ghidat – vizitarea unui/unor obiective tematice (cetăți medievale, orașe fortificate, castele renaștentiste/baroce, biserici fortificate săsești/secuiești etc.)	-seminar interactiv pe baza□ de discut□ii / prezenta□ri multimedia -comentariu texte și planșe, dezbateri	

Bibliografie generală

Anghel, Gheorghe, *Cetățile medievale din Transilvania*. București, 1972.

Dicționar de artă. Forme, tehnici, stiluri artistice. I-II. București, 1995-1998.

Drăguț, Vasile, *Dicționar enciclopedic de artă medievală românească*. București, 2000.

Fabini, Hermann, *Atlas der siebenbürgisch-sächsischen Kirchenburgen und Dorfkirchen*. 2 Bände. Hermannstadt-Heidelberg, 1998.

Ionescu, Grigore, *Arhitectura pe teritoriul României de-a lungul veacurilor*. București, 1981.

Nicolescu, Corina, *Case, conace și palate vechi românești*. București, 1979.

Rusu, Adrian Andrei, *Castelarea carpatică*. Cluj-Napoca, 2005.

Rusu, Adrian Andrei, *Bibliografia fortificațiilor medievale și premoderne din Transilvania și Banat*. Reșița, 1996.

Sebestyén, Gheorghe, Sebestyén, Victor, *Arhitectura Renașterii în Transilvania*. București, 1963.

Vătășianu, Virgil, *Istoria artei feudale în Țările Române*. Cluj-Napoca, 2001.

Bibliografie opțională

Anghel, Gheorghe, *Considerații generale privind tipologia cetăților medievale din România din secolul al XIII-lea până la începutul secolului al XVI-lea*, în Apulum, 19, 1981/Château Gaillard. Études de castellologie médiévale, 9-10, 1982.

Balogh, Jolán, *Erdély renaissance*. I. Kolozsvár, 1943.

Biró, József, *Erdély kastélyok*. Budapest, 1943.

Curinschi-Vorona, Gheorghe, *Istoria arhitecturii în România*. București, 1981.

Entz, Géza, *Erdély építészete a 11-13. században*. Kolozsvár, 1994.

Entz, Géza, *Erdély építészete a 14-16. században*. Kolozsvár, 1996.

Gaáli, Zoltán, *A székely ósvárak története, mondája és legendája*. Budapest, 1938 și I-II. Budapest, 1993.

Gheorghiu, Teodor-Octavian, *Arhitectura medievală de apărare din România*. București, 1985.

Gyöngyössi, János, Kerny, Terézia, Sarudi, Sebestyén József, *Székelyföldi vártemplomok*. Budapest, 1995.

Kiss, Gábor, *Erdély várak, várkastélyok*. Budapest, 1987.

Kovács, András, *Késő Reneszánsz építészet Erdélyben*. Budapest-Kolozsvár, 2003.

Kövényi, László, *Erdély építészeti emlékei*. Kolozsvár, 1866.

Nagy, B. Margit, *Várook, kastélyok, udvárházak ahogy a régiiek látták. XVII-XVIII századi Erdélyi összeírások és leltárak*. București, 1973.

Rusu, Mircea, *Castrum, urbs, civitas. 'Cetăți' și 'orașe' transilvănene din secolele IX-XIII*, în Acta Musei Napocensis, 8, 1971.

Sebestyén, Gheorghe, *Castelele și curiile Renașterii în Transilvania*, în Acta Musei Napocensis, 22-23, 1985-1986.

Sebestyén, Gheorghe, *O pagină din istoria arhitecturii României*. București, 1987.

Șerban, Constantin, *Principalele cetăți din Transilvania în secolele XIV-XVII*, în Studii și articole de istorie, 53-54, 1986.

Legea nr. 422 din 18 iulie 2001 privind protejarea monumentelor istorice

www.medievistica.ro

www.cimec.ro

www.cultura.ro

www.biserici.medievistica.ro

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Tematica și bibliografia cursului și a seminarului au fost selectate în conformitate cu abordările cele mai recente din domeniul cercetării istoriei arhitecturii și culturii materiale militare la nivel european.
- Abordarea teoretică și practică propusă urmărește inter-relația dintre realitățile istorice și cele actuale ale arhitecturii și culturii materiale militare și valorizarea, respectiv valorificarea lor cultural-turistică.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Dobândirea cunoștințelor specifice disciplinei și capacitatea de prezentare a lor sub formă orală. Capacitatea de rezolvare a sarcinilor de lucru.	Examinare inter-activă sub forma unui colocviu tematic.	33%
	-	-	-
10.5 Seminar/laborator	Dobândirea cunoștințelor specifice disciplinei și capacitatea de prezentare a lor sub formă orală. Capacitatea de rezolvare a sarcinilor de lucru.	Susținerea unei prezentări tematice.	33%
	Dobândirea cunoștințelor specifice disciplinei și capacitatea de prezentare a lor sub formă scrisă. Capacitatea de rezolvare a sarcinilor de lucru.	Redactarea unui referat tematic.	33%
10.6 Standard minim de performanță			
Obținerea notei 5 (cinci) în urma coroborării celor trei tipuri de evaluare (curs și seminar).			